

Бүрхит-монгол ҮНЭН

№ 130 (4280)
1943 оной
ИЮНИЙН
23
среда
Сая 20 минут

ВКП(б)-ийн Областной Комитетдэй,
ВМАССР-ийн Верховной Советдэй ба
ВКП(б)-ийн Улан-Уданы ГК-ийн орган

Советскэ арад ба Улаан Арми болбол дайсанай хүсьенъ ба энээнхэ хойшо хэхэ тэмсэлэй бэрхэшээлнүүдые багадхажэ харана бэцэ. Энээнхэ хойшо бүри хүндэ хүшэр байлдаа хэхэ ба ехэ ехэ бэрхэшээлнүүдые дабаха байнабди. Немецко-фашистскэ булимтарагшадые даража илахын тулада бии бүхы хүсэ шадалаа зангидан гаргаха ба дайсантай тэмсэлдэ булад хатуу зориг харуулжа хэрэгтэй болоно.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ЭСЭГЭ ОРОНОО ХАМГААЛГЫН ДАЙНАЙ ХОЁР ЖЭЛ

(Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай хоёрдохы жэлэй ойд)

Гитлеровскэ Германиян харатайгаар ба мэхэтэ муухайгаар манай Эхэ орондо довтолон оролон саргаа хойшо хоёр жэл үгшэрэ. Хоёр жэлэй турша соо Советскэ Союзай ардууд немецко-фашистскэ булимтарагшадые эсэргүү айхалбар шанта дай хэхэ байна. Советскэ арад ба тэрэнэй Улаан Арми болбол хүсэтэй ба муухай дайсантай тэмсэл хэхэ, шөрүүн хатуу бэрхэшээлнүүдые тэмсэжэ гараа. Манай оройн эхэ эхэ оройндоо нэрэ түрэ, эрхэ сүлөө ба бөө даанхай байдлыг ашалан хамгаалжа, угаа ехэ сүлхэ тэсэбэр ба хатуу зориг, эрэлдэг ба эршэтэй шанта ябадал харуулан байна.

1941 оной зун фашистскэ Германи өөрынгоо хамаг бүхы ба төрө вэдэ хүсэд хургагдажа болохыг олон мянган танк ба самолётуудар зобэжүүлэгдэсэн армилла манай орондо эсэргүүцэжэ довтолгоор хайлан байгаа. Советскэ Союз дайнай эхилсөөсөр түрүүшын вэдэ дайсагда, харюу үгшэрын тулада өөрынгоо хүсэн түгээс хамаг бүхы арга шадальнэ дүүрэн хэрэгжэжэ шаддаггүй байба, ушарын хараа тэдэнигэ тулхадан суглуулжа немецко-фашистскэ булимтарагшадые эсэргүүцсөн тэмсэгээр ябуулгын тулада сэт хэрэгтэй байба. Тэрэ байтагай манай союзнигуд бүү зобсэг эхээр бүтээгдэжэ байл эхилэн орожо байлан ага Советскэ Союздо горьтой ба түргэн түрэмгэжэ эсэргүүцэжэ шаддаггүй байгаа. Түрүүшын зунай кампанийн вэдэ Улаан Армийнэй эхлэжэ урагшгүйдэгдэжэ ороо бэлэй. Зүгөөр Улаан Арми болбол дайсанай түрэмгэжэ тэмсэжэ тогтоогоод, вэдэ хатуу хамгаалгын дай байдагшадые дайсанай айхалбар ехэ хүсьенъ баража байбаан ба үгы хэбэн байха юм. Түрүүшын зунай кампанийн дүүрэхэ багта немецүүдэй довтолгоо хүсьенънэй нилээд эхээр тавадуулагданы байгаа.

Советскэ арминуудые сахилтан түргөөр үй бүтэ сохихо гэдэн, советскэ байгуулалта тогтууртгүй ба Улаан Арми шадал муутай байна гэдэн немецүүдэй довтолгооны али тухай вичдэ баримтагүй байханын бүри дайнай эхилсөөсөр түрүүшын харуулгын али болоо лан, Советскэ Союзай ба Улаан Армийн хүсэ шадальнэ барагдажа тухай гитлеровсүүдэй довтолгооны мүн эг шал буруу хүршоо. Сэт гэжэ Германидэ эсэргүүцэжэ абжаа байгаа. Советскэ Союзай хүсээнхэ дайн сэрэгэй ябсаан дунуур дээрхэ ба бүтээгдэжэ байба. 1941—1942 онуудай вбэд болохо багта Улаан Армийнэй өөрынгоо гол эхэ хүсээнүүдые хүрэн бэлдэхэд ба мүнөө сагай дай байдагшан хэхэ шухал хэрэгтэй дүй хүршээ олоод байтадаа довтолон сэрэгтэ үсвэлээ өөрынгоо гарта абжаа дайсаные угаа гүндэ дилдэгдэжэ оруулаа лан. Улаан Армийнэй немецкэ сэрэгүүдые Ростов-на-Дону, Тихвин, шадар, Крымдэ ба Москва шадар хяа намна сохилон, манай столицынэ хүрээлхэ ба эсэвэр абага гэдэн дайсанай тусобын тавадуулан байха юм. Москвадо ороо замудуу дээрэ немецко-фашистскэ гүрүүнүүдые Улаан Армийн хяа намна сохилон ябадал болбол дайнай түрүүшын жэлэй шидхэхэ сэрэгтэй сохилон болохтойгоо хамта, дэлхэйн хоёрдохы дайнда немецүүдэй энгэ ха түрүүшын эхлэжэ дилдэгдэн болодон байгаа. Немецүүдэй энэ дилдэгдэжэ хадаа немецкэ армийн дилдэг, шөрүүн байхан тухай гитлеровсүүдэй тараалан хурмаг оуту жапан вэдэн байлаан ба Улаан Арми гэжэ немецко-фашистскэ сэрэгүүдэй түрэмгэжэ урдаха тулажа тогтоохогоо гэдэн, харин сэхэ дайлагдажа өрхөдөө тэдэнигэ хяа намна сохило шаджа айхалбар ехэ сэрэгтэй хүсэн байханаа харуулан байна. 1941—1942 онуудай вбэд Улаан Армийнэй зарим газарт 400 гаран километр хүртэр немецүүдые баруун тээшэн яамнаан байгаа.

1942 оной зунай эхилхэ багта немецүүд Европодо хоёрдохы фронтын үгы байханын хамбаашалан, бии бүхы резервээ советско-германскэ фронт дээрэ асаржа халаа, баруун-урда эвгтэ айхалбар ехэ бушоу хүсэтэй болоо лан. Зунай сагай байдагшадтай болоходо немецүүд нилээд ехэ тактичскэ амжалтануудые туйлаба. Зүгөөр Улаан Армийнэй дайсанай сэрэгүүдэй довтолгоо вэдэ хатуу эсэргүүцэжэ урдаа, Сталинградта ороо замудуу дээрэ ба Кавказай хада хабагайн боордоо дайсаные тогтоожо, тэрэнэй өөрынгоо тусобын бэлдүүлхэ аргынэ олтоогүй.

1942—1943 онуудай вбэд Улаан Армийнэй немецүүдэй зунайн тактичскэ амжалтануудые дүүрхэ байлаан. 1942—1943 онуудай вбэдэй кампани болоод дайн сэрэгтэй бүхы ябакада эрэлтын вену болоо лан. Тэрэ хада советско-германскэ фронт дээрэ хоёр талын хүсэтэй тац олоо болоо хубиллынэ эли тооор харуулаа. Эзлэн абалан позицинуудая яаба хэбэнигэ алахайгүй гэдэн Гитлерэй айхалбар шанта прикэс бай байхан болохы немецүүд Улаан Армийн үбэлэй довтолгооно эсэргүүцэжэ аргагүй байшоо. Улаан Армийнэй дайсанай сэрэгүүдые сугаруулан намжаа хяа намна сохилон, Сталинград шадар хоёр шалдгаал фашистскэ армийн үгы хэбэн, румынскэ, италийнскэ, венгерскэ арминуудые үй бүтэ сохилон ба плендэ абаад, хүсэтэ шанта сохилгоороо немецүүдые Волга ба Терек мөрүүнүүдэдэ 600—700 километр хүртэр баруун тээшэн яамнаан байгаа. 1942 оной зун немецүүдэй зүүн тээшэ эвдэгдэн ба манай сэрэгүүдээр гэдэргэ намгагдажаа баруун тээшэ сугарилга ябадан зам харгын хэдэн зуугаад мянган немецкэ солдадууд ба офицерүүдэй үхэрүүдөөр, түг түмэн тэй ба солдатуудын танк, самолёт ба эхэ бутуудуудар бүрхөөгдэн байха юм.

Тимэ болохоороо, дайнай хоёрдохы жэл болбол гитлеровсүүдэ халаа угаа ехэ гээлтэ хоролто ушарууджа, терроринн талээр ямаршэ түрүүшын өлгөөгүй байшоо. Гэхдэ байтагай, энэ жэл соо манай сэрэгүүд Ленинград хүрээлэн дайсанай блокынэ сүмэ сохилон ба Курск, Ржев, Вязьма, Гжатск, Великие Луки, Демьянск гэхэ матн сэрэгтэй талээр айхалбар шухала үдэсэй районуудая дайсаные гобло сохилон байна.

Үбэлэй кампанийн вэдэ немецко-фашистскэ сэрэгүүдэ айхалбар ехэ дилдэгдэ ушаруудгадан байна. Дайн байдаан болодон газарта Улаан Армийн сохилгоо орожо гитлеровскэ сэрэгтэй машинэ тэй шуу бутууд, найгаалжа захалаа. Дайсан болбол өөрынгоо армийн уналтада оруулагүй гэжэ гэдэуу ехэ ороодого гарга, ба Харьковтэй оршондо өөдынгоо хяа намна сохилгоон сэрэгүүдэ дэмжэлэ үгшэрын тулада, гитлеровсүүд Баруун Европодоо 30 гаран дивизионуудые асаржа хяа ба. Гитлеровсүүд өөдынгоо шэнэ дивизионуудэй хүсөөр Харьков шадар манай частинуудые хүрээлжэ үгы хэл, тэрэгээрэ дай байдаанай ябасын өөрынгоо аша тулада эрмүүлэн татаха гэжэ болодон байгаа. Тээд, бүгдэйн мэхлээр, немецүүдэй элэ боломжолонгуудын шал буруу хүршоо, Сталинградтэй түлээ харюугаа абжа гэдэн немецүүдэй нэгдэлгүнүүдэн манай сэрэгүүдэй дайшалгы ябуулануудуудар тавадуулагдаа.

Үнгэрэгшэ вбэд хэдэн олон дилдэгдэжэ ороноо аад, немецко-фашистскэ сэрэгүүд 1943 оной хабар, 1942 оной хабартайгадо ороодоо, Улаан Арми эсэргүүцэжэ довтолгоо операциянуудые хэхэ хаба шадангүй байшоо.

Хоёр жэл соо болодон дай байдагшад вэдэ Улаан Армийнэй немецко-фашистскэ сэрэгүүдые амадн хүсээн ба техникын талээр угаа ехэ гараа хоролтодо оруулан байна. Советско-германскэ фронт дээрэ немецүүдэй гээлтэ хоролтон Улаан Арми гээлтэ хоролтоноо али тухай ехэ байхынь дооро дурсагдажа болодо тоо баримтанууд дээрхэ хараад үзэхэ эли болоо гээл:

Германи ба тэрэнэй союзнигуд дайнай эхилсөөнхэ хойшо хоёр жэл соо амлуулжа ба плендэ абууджа 6.400.000 солдадууд ба офицерүүдэ гэдэн, эдэвэр калыбрын 565.500 ехэ бурууджа, 42.400 танк ба 43.000 самолётгоо гэдэн байгаа.

Мүн энэ сагай турша соо СССР-эй гээлтэ алуулган ба нэрэ бурагтгүйгөөр үгы болохонтойгоо хамта 4.200.000 хүн, эдэвэр калыбрын 35.000 ехэ бурууд, 30.000 танк, 23.000 самолёт болоо.

Шан габыата советскэ партизанууд, германскэ арадай вбөөгөө абалдан хада немецкэ сэрэгүүдэй нилээд шанта сохилгонуудые хэбэн байха. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхилсөөнхэ хойшо дайсанай эсэргүүцэн бүхы территория дээрэ элбхитэйгөөр абууланууд хэхэ байхан партизанскэ отрядууд 300.000 гаран гитлеровскэ хара солдатуудые хуудан, 3.000-һаа доошо бэшэ повестуудые халаа угаагадан, бүү зобсөгтэй ба домо хэрэгсэлтэй 895 складые тэвхлэн ба галдан, 3.263 түмэр харгын ба шоссейнэ хүрэнүүдые ван-даргадан, хэдэн зуугаад танк, бронешашна, самолёт, эхэбуу ба автомашиные үгы гэдэн байха. Шан габыата тэмсэл хэхэ советскэ партизанууд манай сэрэгүүдэй амжалтанууда тулаба.

Дайнай болохондоо хойшо немецүүд өөдынгоо кадрова дивизионууд ба шалдгадан команда офицерскэ составтайга, мүн тэршэлэн дэлгэе эсэрхэжын тулада немецко-фашистскэ булимтарагшад хэдэн олон жэл соо болон түхээржэ ба суглуулжа байхан сэрэгтэй техникын өлхэй хубилжэ гэжэ гээшэ. Немецкэ сэрэгүүдэй ехэ гээлтэ хоролтонүүд гитлеровскэ сэрэгтэй машинэ ба гитлеровскэ гүрэннэ вэдэнэ зуураарынэ муудуудан байна.

Тимэ болохоороо советско-германскэ фронт дээрэ хоёр жэл соо болодон дай байдаан сугуур Советскэ Союзай ардуудые боломжолго гэмэ бодон германскэ империалистүүдэй авантюристичскэ тусвүүлгын шал буруу хүршоо.

Дайнай эхилсөөнхэ хойшо гитлеровскэ Германиян сэрэгтэй, политичскэ ба уласоорондн байдалын айхалбар эхээр муудашоо.

Германийн зобсөгтэ хүсээнүүдэй угаа эхээр муудангыннэ түблэн түрүүндэ юм дээрхэ харалдаа гэхэдэ хүсүүд жэл соо немецкэ арми ямаршэ сэрэгтэй амжалта туйлаагүй, харин ехэ ехэ сэрэгтэй урагшгүйдэгдэжэ орожо советско-германскэ фронт дээрэ ба мүн тэршэлэн Египет, Ливн, Триполитани ба Туниса угаа удаагаар дилдэгдэжэ ородон байха юм. Немецко-фашистскэ булимтарагшад салжалан түргэн дай хэхэ тухай өөдынгоо номлолы мүнөө олоной харааар байтар буруушажа өөрынгоо сэрэгтэй политичскэ гол түсөөлүдэй оройдоо бүтэхөгүй байхынь мээрээд, дайн сэрэг гэжэ үнн удаан болохоор унжаагарба, билдээр «позиционн дайнда» илалта туйлахадай гэхэ банаатай шалдас болоо. Немецүүд Германиян эрэ зоний үлэбэн хубилжэ, тэдэний дундэ сэрэгтэй хэрэгтэ хургадгагүй вбэд ба хүсүүдые сэрэгтэй албанд татаха багтай болоо, тэдэнэр хада эсэргүүцэн оронүүдэйгээр эрэ зоннөө: полянд, францууд, бельгичүүд, датчанууд, словакууд, чехүүд ба бусдын өөрынгоо арми хулар хара баагаар намжаа оруула. Хоёр жэл соо дайн болохонд хүсүүдэр немецкэ армид сэрэгүүдэй дайшалгы нүдэ горьтойгоор тавагдажан ба илалта тухай найзабаринэ хушана гитлеровскэ сэрэгшэдынэ тоохобо болоо.

Тимэ болохоороо хоёр жэл соо дай байдаан болохонд эсэргэ гитлеровскэ Германиян сэрэгтэй хүсэ шадальнэ горьтой эхээр буураган ба немецко-фашистскэ арми ехлэжэ кризиста ороод байна гэжэ.

Дайнай эхилсөөнхэ хойшо хоёр жэл соо фашистскэ Германиян политичскэ байдалын эрх эхээр муудашоо, гитлеровскэ тым нилээд вүдэ болодон ба тавагдажан байшоо. Энэнь юм дээрхэ харалдаа гээлтэ Германиян улаа зоний дундэ этгөл найзабаригүй ба уруу дугуй ханаа вэдэ ехэ боложо байна, немецүүд болоод зүүн зүгт германскэ сэрэгүүдэй илалта байхан тухай гитлеровсүүдэй гээлтэ хурмаг үгшэрын этгэл хэхэ болоо. Фашистскэ холбол газетүүд ба радио бол бол уулгар мэгдүү ба нэгдэгдэн ханаа болохтой болоо.

Нон немецүүдые хэхэ тухай улам олон дахин зансдаг болоо. Германи болбол хүсүүдэй ресурсаар тон эхээр дугажа байна. Гитлеровсүүд өөдынгоо эсэргүүцэн Европын бүхы орондуу соогур зарса болохонгүдые бэлдэжэ агнуурлан ябанаа, тэдэнэр хадаа немецкэ эрэ зоний айхалбар эхээр хорон ябадалые бүтүүлдэ ханаатайгаар хэдэн миллион харин хүдэлмэришэдын Германи хуларга намжаа абашана. Германскэ ажиглалбарин болоо немецкэ армийн фронтнууд дээрхэ угааеэ сэрэгтэй техникын гээлтэ хоролтынэ бүтүүлдэ чүрлэггүй. Сэрэгтэй ажиглалбарин бүтээсэн уруугаа орожо байна, тинхэ ябадалын Германиян ажиглалбарин центранууд гэжэ байгаа союзнигудай авиацин сохилгонууд бага бэшэ тува нэмэри хүрэнэ. Тинхэ тэй хамта гитлеровскэ Германиян европейскэ талын угаа түргөөр холхн мууджа, немецүүдэ улам бүри айдаатай болоо. Германскэ армийн эсэргүүцэн Европын орондуу болоо—Югославн, Польша, Франция, Чехословаки, Бельги, Голланди, Норвеги, Грецид арад зонинэ зобүүн муухай булимтарагшад эсэргүүцүү зобсөгтэ тэмсэл хэхээр боложо байна. Эрхэ сүлөөдэ дуратай гүрэнүүдэй аринуудай сэрэгтэй абуулануудын немецко-фашистскэ империалистүүдэй эсэргүүцсөн гитлерэй боломжолдон европейскэ ардуудай бүү зобсөгтэ тэмсэл хэхэ ябадалтай нэгдэхэ саргын дүтэ болоо.

Тимэ болохоороо дайн болодон дээрхэ фашистскэ Германиян талын горьтой эхээр тавагдажа, Германиян сэрэгтэй экономикон нилээд эхээр хуларга, Европодо немецүүдэй эзлэн оронүүдэ фашистскэ болоод шолошодто эсэргүүцүү бүтээд арай тэмсэл боложо байна.

Мүн тэршэлэн италско-германскэ блогод уласоорондн байдалын горьтой эхээр мууджа. Энэнь юм дээрхэ харалдаа гэхэдэ гитлеровскэ Германи өөрынгоо талдэ шэнэ союзнигудые татажа шадангүй байлаа байтагай, харин мүнөө байхан союзнигудая найгажа шаддаггүй болоод байха гэшэ. Сэрэгтэй дилдэгдэжэ ородон дээрхэ өөрынгоо союзнигудай дундэ гитлеровскэ Германиян этгэл хүндэ бутрангай. Уласоорондн байдалай арьс дээрэ Германиян аямарга илгара ябадал улам ехэ болоо. Гитлеровскэ Германи болбол шухала хоёр апрессор байханаа бүхы дэлхэйдэ харуулжа бөө эхлэжэ эхлээд, фашистскэ алууршадта эсэргүүцүү эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы ардуудай бүтээлгыннэ зобүүрхэдынэ үүсхэбэ.

Немецко-фашистскэ империалистүүд өөдынгоо үүдхэн дайнай түргөөр ба таатай сохилгоо дүүрхэ байхандын этгэлтэ болохтоо эб найрамдал тухай шалдга шаджа эрхэ сүлөөдэ дуратай шадануудай фронтые хоёр тээшэн халаха гэдэн нэгдэлэ гаргаба. Хэнийшэ мэхлээр немецүүдэй энэ мэхэтэ муухай түсэбнэй шал буруу хүржэ тавагдаад, эрхэ сүлөөдэ дуратай гүрэнүүдэй союзай эбдэрхөгүй бүтэ байхандын мүрэгжэ бутэ бутба.

Тимэ болохоороо дайнай эхилсөөнхэ хойшо уласоорондн арьс дээрэ фашистскэ Германиян гансаар даха ябадал ехэ болоо, антигитлеровскэ коалици дотор арьсдаа гаргаха гэдэн немецүүдэй боломжолон бүтээгүй, харин фашистскэ гүрэнүүдэй союз бутаран уялхын эрмэг дээрэ эрхэдэ байна гэжэ.

Элэ бүтээд юу гэршэлнэб тэхэдэ сэрэгтэй политичскэ ба уласоорондн оршон байдал болбол гитлеровскэ Германиядэ таггүй ба дайсанай лагерэ айхалбар ехэ кризиста ороод байна гэшэ.

Гитлеровскэ Германиян байдалын нитэжэ арид муудашоод байхандын Советскэ Союзай сэрэгтэй, политичскэ ба уласоорондн байдал улам найзабарба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхилсөөнхэ хойшо Советскэ Союзай сэрэгтэй хүсэ шадал ехэ болоо. Улаан Армийнэй дайсанай айдаатай хүршэ хүсээн болохтой. Тэрэ хада дай байлаан соогур хатуушаан, нилээд ехэ сэрэгтэй дүй хүршэлтэй болодон, дайн сэрэгтэй шэнэ условинуудай ба эрлэнүүдэй ёшоо өөдынгоо зоригчүүд шэнэхэн табиан байха юм. Советскэ командирүүд маневрроваха тактичэ гээлтэ тон шэнэ үнн бушуу тактичын мастернууд болохтой. Советскэ сэрэгүүдэй өөдынгоо талдаа түбтайгаар хэхэ дүүрхэн хэдэн олон ехэ ехэ байдагшад болбол Улаан Армийн стратеги ба тактичэ немецүүдэй найрагдажан стратегн ба тактичэ ороодоо хуртгүй дээрэ байхы харуулаба. Улаан Армийнэй энэ вэдэ хүсэд мүнөө сагай хүсээн түгээс сэрэгтэй техникэтэй болоод байна гэшэ. Манай сэрэгүүдэй дайшалгы ба моральнэ зоригтын улам эхээр хатуушаа. Дайсанаа харала байлаада урма зоригто бадарбан Улаан Армийнэй фашистскэ урма зоригто бадарбан Улаан Армийнэй фашистскэ арьсатаннэ мэхэжа ханааха гэдэн хауун хүсээнгүй.

Мүн тинхэ зурга Улаан Армины тым улам эхээр бүтээжэбэн байна. Советскэ фабрика ба заводууд дүүрэн шадлаараа хүлээжэ, манай армид хэрэгтэй хамаг бүхы юмэ үгээжэ байна. Дайнай эхилсөөнхэ хойшо амжалт болбол бүхы ажалла сэрэгтэй ямаршэ үгээдөггүй богонхон бэлээр соо шэнэхэн табиан, аюудла орожо байхан районүүдэаа предприятинуудая өвчү эгт тээшэ нүүдэгжэ абашаан, хэдэн зуугаад шэнэ шэнэ ажиглалбаринн предприятинуудые барилан, али бүхы бүү зобсөг ба домо хэрэгсэлүүдые бүтэн гарта ябадалуудые ехэ болгоон байха юм. Колхозно таряашад тэрлгын талмайе ехэ болгожо, үндэр ехэ ургаса абалын талдэ эршэтэй шанта тэмсэл хэхэ арми ба гүрэнэ едэ хоолой зүйлүүдээр толхон хангажа байна. Советскэ арад зоний нэгдэлгүнэ мүнөө хэхэ эхлээдэй хилхэ бата бэхн болохтой. Шэнэ сүлхэжын турша соо үлүү гартар тараалжа манай бюджеттэ 20 миллиарда үлүү түхүүрэг мүнөө үгшэрын сэрэгтэй Хоёрдох Урлэнжажа болбол зобүүн муухай булимтарагшадта эсэргүүцүү тэмсэлэ манай арадай агүүхэ патристичскэ элбэгэтынэ али тодор харуулан ба дайсанаа хүсэд дараа саг хүрээлэжэ тэмсэл хэхэ гэжэ советскэ

хүсүүдэй арид шиддэнг байхан нугаршадгү хатуу зоригчын гэршэлнэ. Мүнөөнэй Эсэгэ ороноо хамгаалгын агүүхэ дайнай вельшнэл адлар нитэжэ Эхэ ороноо шөн зоригтгойгоор аршалан хамгаалжа ябадала арад зоний олоороо хабадалдаа ушар гэжэ энэний урда түүнхэ домото шөөө үзэгдөггүй байлаа юм.

Элэ бүтээд хада Улаан Армийн улам эхээр бүтээжэбэн тухай, советскэ талдэ бата бэхн ба хүдэлмэришэдын байхан тухай хэлнэ гэжэ.

Дайнай болодон ве соо Советскэ Союзай уласоорондн байдал мүн эб бүтээжэбэн байна. Дайнай ябасын дундуур СССР, Англи ба США гэжэ дэлхэйдэ дээрэ эрэн томо гүрэнүүдэй антигитлеровскэ түсөө түгээс коалици байгуулагдаа. Антигитлеровскэ коалици дотор эбшэн таваха гэдэн гитлеровсүүдэй боломжолдо шал буруу хүршоо. Гитлеровскэ Германиядэ ба Европодохи тэлэнэй тунамшалта эсэргүүцүү дай байдагшад хэрэгтэй союз байгуулаха ба дайнай дүүрхэн хойно хоорондоо хани барисаатай байха ба харилсан тулалдасга тухай догвор Англи ба СССР-эй хоорондо баталагдажан саргаа хойшо нэгэ жэлхэ үлүү болоо. Дайн байдагшад үсөөдэ тус догворой хэрэгтэ бата бэхн байхынь шалдга гэдэн энэ болор яаба болоо байха. Энэ сагай турша соо Англитай манай союзна харилсаанууд улам найзабарба гэжэ ажиглалданай харуулаа. Агрессид эсэргүүцүү дай байлаа хэхэдэ харилсан тулалдасга принципүүд тухай СССР ба США-гэй хоорондо 1942 оной июнь нарада баталагдажан тус эсөөшнэ хүсэд дүүрэн хүсөөдэ ордуулагдажа байханаа харуулаба. Гитлеровскэ Германиян гол хүсэе бөө тээшэ татажа, үлүү эвгтэ 200 немецкэ дивизн ба тэрэнэй союзнигудай 30 дивизион бөөгнөрүүлдэ байлаада, Советскэ Союз болбол өөрынгоо союзнигудта сэрэгшэгүй ехэ тулалдажа үзүүлэн бүү зобсөгтэ бүтээн гаргаха ябадалаа дэлгэрүүлхэ болон олон миллион хүсүүдые сэрэгтэй албанд татажа, үсвэд түгээ аринуудые байгуулаха арга олодон байгаа. Тинхэдэ манай союзнигуд өөрынгоо талдэаа советскэ арадта бүү зобсөгүүд ба материалнуудын үгшэ, улам ехэ тулалдажа үзүүлнэ, хүсүүдэй харуулга италско-германскэ фашистүүдэ эсэргүүцүү дайшалгы абуулануудын нитэжэ дор хамтадаа абуулжа, антигитлеровскэ гүрэнүүдэй союзны бүри бүтээжэбэ. Немецко-фашистскэ сэрэгүүдэ зүүн тээшэ Улаан Армийн буулгадан шанта сохилгоо вүүд хада Хойто Африкада италско-германскэ аринуудые үй бүтэ сохило тушаа манай союзнигудай хэбэн сохилгонуудай нэгдэлэн байгаа. Тинхэдэ байхандын союзнигудай авиаци Германи ба Итали дэгүүр улам ехэ үбшэтэй сохилгонуудые хэхэ байба.

Элэ бүтээд юу хэлээб гээлтэ манай Эхэ оройн уласоорондн байдал мүнөө вэдэ хэхэ эхлээдэйгээ бата бэхн болохтой ба дайн байдалын ябасын дундуу СССР, Англи ба США-гэй дайшалгы союзны улам эхээр бүтээжэбэ гэжэ.

Тимэ болохоороо Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхилсөөнхэ хойшо хоёр жэл соо мүнөө сагай сэрэгтэй, политичскэ ба уласоорондн оршон байдал үгшэ узуураараа хубилган байна. Гитлеровскэ Германиян энэний урда тээин сэрэгтэй хүсэ шадальнэ дайнай болодон ве соо уруугаа орожо мууджа, немецко-фашистскэ армийн энэний хойшонхи сэрэгтэй ба политичскэ байдалын арид эхээр мууджа. Тинхэтэй хамта Советскэ Союзай ба тэрэнэй хани барисаатай байхан союзна гүрэнүүдэй сэрэгтэй ба политичскэ нитэжэ улам эхээр бүтээжэбэн, эрхэ сүлөөдэ дуратай ардуудай аринууд тоогоороо олон болодон ба хатуу жапан, тэдэнэй дайшалгы эб найрамдалын багатажан байха юм.

Зүгөөр, советскэ арад ба Улаан Арми болбол дайсанай хүсьенъ ба энээнхэ хойшо хэхэ тэмсэлэй бэрхэшээлнүүдые багадхажэ харана бэшэ. Энээнхэ хойшо бүри хүсэ хүшэр байлдаа хэхэ ба ехэ ехэ бэрхэшээлнүүдые дабаха байнабди. Немецко-фашистскэ булимтарагшадые даража илахын тулада бии бүхы хүсэ шадалаа зангидан гаргаха ба дайсантай тэмсэлдэ булад хатуу зориг харуулжа хэрэгтэй болоо. Дайсан элбэйн «тоталыа баталгануудые» хэхэ байжа хэлэ эхээр аашаалыа халын, советскэ арад өөрынгоо үнхэтэ эвб хэрэгтэй илалта байхандын сохил этгэнэ. Хоёр талыннай хүсээн дайнай ябасын дунуур манай талын ба манай союзнигудай талын тулаа хубилгад байна гэшэ. Зүгөөр, илалта туйлахын тулада энэний багадаа байба. Мүнөө сагта Европын континент дээрэ хоёрдохы фронт нэхын тулада угаа таатай эхлэд оршон байдал бии болоод байхан туза, тэрэнигэ манай союзнигудай хэрэгтэйгээр хэрэглэн дээрхэе хамаг бүхы юмэ дудыдаха болоод байна гэшэ. Яагдааб тэхэдэ хоёрдохы фронт нэггүйгөөр гитлеровскэ Германиян дарахын аргагүй.

Европодо хоёрдохы фронт үгы байдан ябадал 1942 ондо гитлеровскэ Германиян дилдэгдэжэ абарлан байгаа. Бүгдэйн мэхлээр, энэ зардалгы гитлеровсүүд нэгдэнэ зүт ба намар Советскэ Союзта эсэргүүцүүрэн ехэ шэнэ довтолгоо хэдэн тулада хэрэглэн байгаа. Тинэ энэ 1943 ондо Европодо хоёрдохы фронтые нэхын тулада таатай эхлэд услови бии болоод байхынь тэмы виторгэ ба энэ хэрэгтэ оройтоого гэшэ бидэнэй вийтын хэрэгтэ өхлэжэ гарса гай ушарууджа ябадал болоо. Фашистскэ Германиядэ эсэргүүцсэн Европодо хоёрдохы фронтые нэгэ ябадалые хойшогуулжа гэшэ дайн сэрэгые улам унжагайруула ябадала хүртэр болоо. Тимэ хада хүн зоний гарса хоролтын айхалбар ехэ болгоо болоо. Харин энэ жэлдэ Европодо хоёрдохы фронтые бии болгоод байба, дайн сэрэгые түргөөр дүүрхэ ябадала хүрхэ ба тимэ хада анти-гитлеровскэ коалици талда хүсүүдэй гарса хоролтынэ угаа эхээр хороохо болоо.

Совинформбюро.

Июнийн 20-ой хүний туршада фронт дээрэ шугала хубилгалтавууд болоогүй.

Баруун фронт дээрэ манай частнууд нэгэ рото шахуу немецкэ ябган сэрэгчүүдэ хюлаха, дайсанай 8 зот ба блиндаж хандаргажа, миниметно батарея ба 5 пулеметные вты хэбэ. Н-скэ соодивениин свайпернууд сүүдэ соо 88 немецкэ хюлаа, снайпер нүхэр Купфштин — 4 гитлеровцыне, снайпер нүхэр Серый, Селезнев ба Привошев гэншад түс бүридөө 3—3 немецкэ вты хэбэ.

Севскийн оршондо манай артиллеристүүд 2 немецкэ ехэ буу вты хэбэ, дайсанай блиндаж, 2 зот хандаргажа, нэгэ батальон шахуу ябган сэрэгкэ тараан соёло. Манай нэгэ подразделениин тагнуулаад оюг бариха хүдэлмэри хэжэ байһан 20 немецкэ сабёрые хюладан байна.

Лисьяковскийн оршондо дайсанай ябган сэрэгчүүд манай позицие байлаагаар тэгнэхэ гэжэ хөдөө. Миниметноор, бутуугар ба пулеметноор буулагдажа, гитлеровцууд тараагдан сохигдобо. Проволочной хаалтануудай урда дайсанай 60 гаран үхээр үлөө.

Ленинградскэ фронт дээрэ младша лейтенант нүхэр Азаровай командатай рота ябган бүлэг боёвцууд дайсанай бархас газарта нэбэрэн оройон байгаа. Тагнуулаад дайсанай блиндажуудта гэжэ гэвтэ довтолгоо 14 гитлеровцыне вты хэбэ. Ондоо нэгэ тагнуулай бүлэг хүннэгдэ дайсанай позицинууды атаковалаад тулалдана. Ветөө 40 шахуу немецкэ солдадые хюлаба.

Калининскэ областин нэгэ райондо ябуулгаа хэжэ байһан отрядтай партизанууд фронтын гиш өшожо ябган немецкэ хуягча поездые хажуу хулар халган улаагажа. Нэгэ хуягча поезд, хуягча вагон ба 2 платформо хяа бала бууба. Калининскэ партизануудай ондоо нэгэ отряд дайсанай тв-мэсэмай эшелоние минимет орууба. Автомашинатай 2 платформо ба нэгэ паровоз хяа бала буугаа.

ИЮНИЙН 21-ЭЙ ҮДЭШЫН МЭДЭЭСЭЛ

Июнийн 21-эй туршада фронт дээрэ шугала хубилгалтавууд болоогүй.

Манай авиаци Хэрэ далай соо дайсанай транспортые шөнтөөбэ.

Баруун фронт дээрэ манай частнууд нэгэ рото шахуу гитлеровцыне хюлаба. Н-скэ частин артиллеристүүд дайсанай миниметно батарея вты хэбэ, хэдэн бүлэг ябган сэрэгчүүдэ тараан соёло.

Сува городской оршондо манай подразделениүүд 150 шахуу немецкэ солдат ба офицерые вты хэбэ, дайсанай 2 зот, 3 блиндаж хандаргажа. Н-скэ частин боёвцууд гитлеровцуудтай тагнуулай бүлэгкэ вты хэбэ, 2 пулемет, автомат ба винтовкунуудые буулан абаган байгаа.

Нэгэ райондо немецкэ самолётууд гад абаагд бөмбөнүүдэ хяла. Хэдэн бөмбөнүүд сомоотой нөмө хэрэгсэл дээрэ унаган юм. Скалярй нальничкы гвардин ахалдана техник лейтенант нүхэр Гавриленко гэншэ амь бөөс хайрлангүй тэрэ сомоотой нөм хэрэгсэл тээшэ гүйжэ өшөөл, шатажа байһан бөмбөнүүд дээрэ хүрөөр шорой хяла. Тийгэжэ шорой халһанайн ашар нөмө хэрэгсэл тэбэрэнгүй аршалагдаба.

Балзортой оршондо ябуулгаа хэжэ байһан Н-скэ зенитне часть нара соо 20 немецкэ самолётые унаагажа. Лейтенант нүхэр Еровкин командатай подразделениин эсигчинүүд энэ ведэ дайсанай 4 бомбардировщик ба 2 истребительные вты хэбэ.

Ростов-на-Дону городноо баруугаар хэжэжэ буудалдаа болобо. Н-скэ соодивениин гвардеец-миниметчигүүд рото вачувтэй немецкэ солдадые вты хэбэ, дайсанай 2 блиндаж хандаргажа, хэдэн миниметно батареяны буудалгы дараа.

Волховскэ фронт дээрэ манай частнууд 8 немецкэ зот ба 6 блиндаж хандаргажа. Нөмө хэрэгсэлтэй склад тэбэлжэ, дайсанай түрэмсэмай эшелоние галдаба. Нэгэ участок дээрэ советскэ боёвцууд немецкэ хамгаалгын түрүү захата сүмжэрэн орожо, дайсанай 5 зводие гарнизонуудтай хамта тэ-хэдэн байгаа.

Манай авиаци дайсанай аэродромууды ба сэрэгэй бөөгнэрэлгэнүүдэ бөмбодобо

Июнийн 20-ой хүний манай холо ний-дэг авиаци дайсанай аэродромдо довтолго хэб. Бөмбодолго болоһон дээрэ-нэ аэродром дээр олон хөбөг түймэр гаргажа тэбэрэлтэнүүд болобо. Манай самолётууд хэдэн районуудта

Маршева батальоний солдадууд Росси тээшэ өшожо ябалаада ехэ уруу дүүрүүд ябаа хэн. Бидзарые зайлашгүй үхэл тээшэ абаашажа абана. Сталинград шадар 6-дахь немецкэ армин үхэрэн юмэ гү, алз бүвч фронт дээрэ үхэдэн бусад немецкэ ушар-лан юмэ биденерте зайлангүвү то-хөбодоло байха гэжэ бүгдөөрөө ойго-дог байгаа. Нахтай хамта вагон соо ябаһан бүхы солдадуудай түрэг ха-маатанай али нэгэ хүн Россияд үхэдэн байгаа гэжэ замда ябалаада мөхөө нөм-д. Зарьманншын гэр бүлэ соодомнай 2—3 хүн үхөө гэжэ хөдөлгө байгаа хэн. Миний оройон рото соо оройдоо 2 немец байһан юм. Бусад солдадуудыг баранга австриецүүд байгаа. Эдэнэрэй олонинь дайлаадаха дургүй болоһон аад, хэдэн зуун мянган австриецүүдэ Гитлер халаагаа гэжэ хамтыг юм.— гэжэ 45-дахь немецкэ ябган сэрэгэй дивизион Улаан Армин талата шал-жэн оройон австриец Генрих Б. гэншэ хөөрөө.

Пинскэ областин Ямны гөлөг де-рениин хүнүүд гитлеровцуудтай ту-нууд дээрэ ба мурдгалтөө тэрбөжэ ой модон хулар оройон. Немецүүд об-лава хэжэ, 16 эрэ, 35 эхэнэр хүнүү-дэ ба 30 вивчүүдэ баржа абаа. Ямны деревини ямаршэ гэм зэмэргүй энэ бүлэг хүнүүдэ немецкэ-фашист-ска гара солигууд буудан алаһан бай-гаа.

Соммы гөлөг департамента су-дөөтэ Франциин буушад 4 немецкэ эшелоние хажуу хулар халган уна-агажа. Немецкэ эшелоний халган уна-агажа 200-һаа үсөөн бөшэ немецкэ сол-дат ба офицер алагдаһан ба шархата-һан байна. Парижда энэ патристууд гитлеровцуудай хуужа байһан гости-ницада ба казарма хулар бөмбөнүүдэ хялаба. Брестын оршондо сүдөөтэ Франциин буушад сэрэгэй телефоно-телеграфий станция довтолго хэжэ, 9 гитлеровцыне алаад, үнэтэ ашараттура буулан абажа, тэрэ гэрне тэһэжэ.

Соммы гөлөг департамента су-дөөтэ Франциин буушад 4 немецкэ эшелоние хажуу хулар халган уна-агажа. Немецкэ эшелоний халган уна-агажа 200-һаа үсөөн бөшэ немецкэ сол-дат ба офицер алагдаһан ба шархата-һан байна. Парижда энэ патристууд гитлеровцуудай хуужа байһан гости-ницада ба казарма хулар бөмбөнүүдэ хялаба. Брестын оршондо сүдөөтэ Франциин буушад сэрэгэй телефоно-телеграфий станция довтолго хэжэ, 9 гитлеровцыне алаад, үнэтэ ашараттура буулан абажа, тэрэ гэрне тэһэжэ.

ИЮНИЙН 21-ЭЙ ҮДЭШЫН МЭДЭЭСЭЛ

Июнийн 21-эй туршада фронт дээрэ шугала хубилгалтавууд болоогүй.

Манай авиаци Хэрэ далай соо дайсанай транспортые шөнтөөбэ.

Баруун фронт дээрэ манай частнууд нэгэ рото шахуу гитлеровцыне хюлаба. Н-скэ частин артиллеристүүд дайсанай миниметно батарея вты хэбэ, хэдэн бүлэг ябган сэрэгчүүдэ тараан соёло.

Сува городской оршондо манай подразделениүүд 150 шахуу немецкэ солдат ба офицерые вты хэбэ, дайсанай 2 зот, 3 блиндаж хандаргажа. Н-скэ частин боёвцууд гитлеровцуудтай тагнуулай бүлэгкэ вты хэбэ, 2 пулемет, автомат ба винтовкунуудые буулан абаган байгаа.

Нэгэ райондо немецкэ самолётууд гад абаагд бөмбөнүүдэ хяла. Хэдэн бөмбөнүүд сомоотой нөмө хэрэгсэл дээрэ унаган юм. Скалярй нальничкы гвардин ахалдана техник лейтенант нүхэр Гавриленко гэншэ амь бөөс хайрлангүй тэрэ сомоотой нөм хэрэгсэл тээшэ гүйжэ өшөөл, шатажа байһан бөмбөнүүд дээрэ хүрөөр шорой хяла. Тийгэжэ шорой халһанайн ашар нөмө хэрэгсэл тэбэрэнгүй аршалагдаба.

Балзортой оршондо ябуулгаа хэжэ байһан Н-скэ зенитне часть нара соо 20 немецкэ самолётые унаагажа. Лейтенант нүхэр Еровкин командатай подразделениин эсигчинүүд энэ ведэ дайсанай 4 бомбардировщик ба 2 истребительные вты хэбэ.

Ростов-на-Дону городноо баруугаар хэжэжэ буудалдаа болобо. Н-скэ соодивениин гвардеец-миниметчигүүд рото вачувтэй немецкэ солдадые вты хэбэ, дайсанай 2 блиндаж хандаргажа, хэдэн миниметно батареяны буудалгы дараа.

Волховскэ фронт дээрэ манай частнууд 8 немецкэ зот ба 6 блиндаж хандаргажа. Нөмө хэрэгсэлтэй склад тэбэлжэ, дайсанай түрэмсэмай эшелоние галдаба. Нэгэ участок дээрэ советскэ боёвцууд немецкэ хамгаалгын түрүү захата сүмжэрэн орожо, дайсанай 5 зводие гарнизонуудтай хамта тэ-хэдэн байгаа.

Июнийн 20-ой хүний манай холо ний-дэг авиаци дайсанай аэродромдо довтолго хэб. Бөмбодолго болоһон дээрэ-нэ аэродром дээр олон хөбөг түймэр гаргажа тэбэрэлтэнүүд болобо. Манай самолётууд хэдэн районуудта

Үбнэ хурялгада эрхим бэлэдхэл

ИВОМЛА. (Телефонор). Бүдэгийн нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ үбнэ хурялгада мүү бөшөр бөлэдхэнэ. Үбнэ хурялгын амжалтыг шидэхэ үбнэ-нэй машина зэмсэгүүд ба гар хажуур, аса тармууруудтай захбарал агаан тэгш хөдлөнэ. Мүнөө захалтата ёшотой 6 сенокосилжы 5-н, 6 морин тармуурай мүн 5 тармуурын эрхим панартайгаар

Буртаг үбнэ түүлгэдэ 30 хүн хүдэлмэрилнэ

КАХТА. (Телефонор). Таширска сельсоветэй «Путь Октября» колхоз тариа талданынгаа буртаг үбнэ түүлгэдэ хэзээ-хэзэнейнхэ амхитойгэр оробо. Эгээр энэ ведэ буртаг үбнэ түүлгэдэ 30 хуралдаа ба колхознуудһаа бүри-

3 хүнэй орондо

Анника Феоданович Деметьев үнч удан сар соо гахайн фермын харуу-шанаар хүдэлмэрилэ. Бөртөө даалаг-данай энэ харуусалгатай хүдэлмэрил-хөдөлгө үнч сэхээр ханджаа. «Крас-ный Боец» колхозойнгоо членүүдтэ хүндэтэй шөгншын болоһон.

Гахайн фермые дааншаар дүй дүршэлтэй хүнэй оруулжа болоо гахайн асуудал нэгтэ правленийн заседания табилаба. Тэндэ байһан олоншье юмэ бөжөө маржа байгаагүй, харин нэгэ дуугаар СТФ-е даагшада Анника Феодановиче томилобо. Тээшье, нү-хэр Деметьевые томилохоо агуу хэвгүй. Ушарын найдамтай хүншын

Үндэр ургасын үндэнэ хуури табигдаба

Ярууны аймагай Ислын сомоной Ленинай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ зааһаа үндэр баян ургаса абаха гэһэн ургалаа бөдөлгөн. тарян соогоо ур-габан буртаг үбнэ сүм үзүүр үнэ-лөөрны түвжэ халба. Энэ колхоздо буртаг үбнэдэ заруулжа байһан ге-ктаршье тарян вгы, харин бүгдэ сэ-бэрлэгдэжэ, тарянынхэ үхсэ мэдэн ур-гажа байна.

1.561 га пар хахалаа

Замаанай аймагай колхозууд үндэр баян ургасын үндэнэ хуури болоо эр-хим шанартай парай бөлэдхэлэ оробо. Мүнөө аймаг дотор 1.561 га эртын пар хахалаада байна. Пар хахалда талаар 325 га пар ха-халһан Махайловскийн сельсоветэй Сталинэй нэрэмжэтэ колхоз бусадга ороходоо нилээд уруур ябаа. Хамгийн сомоной Калининэй нэрэмжэтэ кол-

захабарилгажа дүврөө. Алз юмшье дүй дүршэлтэй түмэршэ дархан үбгөн нүхэр Батышев энэ бүхы захбарил-лууды хамгажа байна. Гар тармууруудтай захабари ба шө-нөөр хэлгэ том түлөө дүврөө. Гадна 50 гар хажуур болон болгодобо. Алз дүшэ ба бүгдөөнүүдэ бүрихэжэ, ду-туу дундагууныне хүсэлэнүүдхэ хэм-жэ абтажа байна. Н. Гомбов.

30 хүн хүдэлмэрилнэ

дэһэн тусхай бригада хүдэлмэрилнэ. Энэ бригадые багша нүхэр Макарова хүтэбэрилнэ. Эдэнэр колхозойнгоо нилээд олон га тариа буртаг үбнэшөө сүлөөлө. Н. Степанов.

Имжэ үбгэн патриот Анника Феоданович

Имжэ үбгэн патриот Анника Феоданович гэрэньгөө хайн дураар хабарай Үе соо ашуулхамни гэжэ дураар абаа. Имжэ үбгэн патриот Анника Феоданович гэрэньгөө хайн дураар хабарай Үе соо ашуулхамни гэжэ дураар абаа.

Имжэ үбгэн патриот Анника Феоданович гэрэньгөө хайн дураар хабарай Үе соо ашуулхамни гэжэ дураар абаа.

Д. Данзанов.

Эгэтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз буртаг үбнөнтэй тэмсэхэ ябад-ны байһан байнаар эмхитхэ. Энэ кол-хозой 343 га тарянынхэ буртаг үбнэ-гүи болоо.

Хүсэд бөшэ мэдээгээр аймаг дотор 2.437 га тарянай буртаг үбнөнтэй ябаа. Мүн пар хахалага амжалтатый ябаа.

Д. Данзанов.

Хээ—200 га. Выгорскийн сомоной Кыр-ной нэрэмжэтэ колхоз 100 га пар ха-халаа. Парай хахалаада хөбөөдөн агуушад тарянынхэ ведэ түйлһан төм-лэ заашье шуудхангүй, харин үшөө шөнгөөр, шадал мэдэн хүдэлмэрилнэ. Аймаг соо эдэ хэмжээтэй пар ха-халаа колхозууд яһала олон. С. Ешнев.

5.000 гектарһаа доошо бэшэ хурялахбди

Манай МПС үнчрөн хабарай Үе соо халхалгатай хүдэлмэрилһынхэ, сэхэ мэдэрхэ гэрэгтэй. Хабарай тарянынхэ түрүүнхэ үдэрнүүдтэ үзэгдэнэ дутуу дундагуудһаа хойшонхы үдэрнүүдтэ довтолгогчын түлөө али бүхы хэмжээ абтаһан дээрлээ мүнөө парай хахалагы жэшөөгүй хайнаар үнчрөөр байнабди. Энэ жэшөөгөөр хүдэлмэри-лөө хадаа пар хахалагын түсөбые амжалтатыйгаар дүврэгжэ шададабди.

Үбнэ тариа хурялгын тон харуу-салгатай Үе эхлэхөө байна. Энэньтэ зэбсэг түтэе утгаһа, хайа бөжөр соонь хуряан абага болобо пансаһые колхозуудай бөшэ, харин МПС-эй хүдэлмэри-лөшөөтэй наһын утга мүн. Манай МПС комбайнуудтай захбарилга хамга-шье ороо хаа энэ энэ ведэ 9 комбайн захбарилгад байна. Комбайнуудай за-хабарилга 15 комбайнер ба 2 селарь— хамта 15 хүн хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр 4—5 хүнөө бүридэнэ 3 звено болон хүдэлмэрилхэ зуураа, комбайнер бүхэн энэ жэлдэ хурялга хэжэ өөрлөгтөө комбайнын захбарилда зааһаа хабар дасжаа. Өөрнөгөө улаан гараар зай-барихалаа комбайнер тээшэ комбайн-шынга али бүхы дутуу дундагуудые элрүүлнэ. шанар хайтайгаар зах-барилха байһанынхэ мэдээжэ.

Комбайнуудтайнхэ захбарилга түргө-нөөр ба хайн шанартайгаар захбарил-хын тулада эрдэ график зөтөөсүбди. Эмэньтай ремонтник бүхэнэй өдөршө-гүй хатуу хуули болооно.

Захарынн хүдэлмэрини эхлэһэн түрүүнхэ үдэрөө хойшо Сталинскэ хүдэлмэрини үлгэр жэшэе хэрүүл-шад олон болоо. Жэшэнь, хоёрдохы жэлэе комбайнла хүдэлмэрилхэ байһан нүхэр Е. Симонова гэншэ үдэрнөгөө даабарилга 150 процент хүртэр дүврэг-жэ. Даабарилга 200 процент хүртэр дүвр-гэдэ зуураа сууга комбайнер нүхэр П. Поляков гэншэ эрхим шанартай хү-дэлмэри хангана. Мүн комбайнер нү-хэр П. Герасимова ба бусад түсөбтэ даабарилга 100 һайса гаран процент дүврэгдэд. Ороо оныншэ машина—ком-байнуудые жолоодохо комбайнернуудай кадр дутамаггүй хүсэд бэлэдхэгдөхтэй.

Энэ 5.000 гектарһаа доошо бэшэ та-рия хурялга зэргэтэйбди.

Имжэ харууштай манай МПС энэ жэлдэ тариа талханы хурялгы хөбө бөжөр соонь эрхим шанартайгаар ху-рялга абажа байһанынхэ зобайт.

С. Аштушенко — Ойныс-Клю-чевскэ МПС-эй директор.

С. Аштушенко — Ойныс-Ключевскэ МПС-эй директор.

Дээдэ Волгодэ байһан хуури газарта немецкэ самолёдууд довтолбо

Июнийн 20-ой хүний немецкэ бөмбө самолётууд Дээдэ Волгодэ байһан манай хуури газарта довтолго гэжэ хөдөө. Тус хуури газар тээшэ халгата буудалгануудые шөнтөөбэ, дайсанай хөдөн самолётууд ороо, эмхэ үгүгч-гөөр бөмбөнүүдэ хяла. Хүнэй буудал-гэрүүд бага зэрэ гитлэгдэб. Гражд-анскэ арал нөмөй дундаһаа гүнүүи алагдаһан байна. Тус довтолгы манай истребительнүүдэй сухаролаш хөдөл-гөдө 5 немецкэ самолёт улаагажаба.

Английска бомбардировщикууд Фридрихсхафендэ довтолбо

ЛОНДОН, июнийн 21. (ТАСС). Ию-нийн 20-ой хүний «Ланкастер» гөдө бомбардировщикуудай соодивениин Урда Германиян гүн хулар хөдө шөнтөөр ороод, Фридрихсхафендэ «Юкфш-ф-ф-ф» гөдөр ракеташаратурын заводые бөмбодобо. Тус завод болон ракетопе-ленгаторы тоилолгоудые бүтээгэр, Германиянхэ томо заводуудай нөгө-ншын байһан юм. Энэ заводой бүхы глава корпусуд гэмтээгдэ гэжэ ан-глийска авиации министерство мэдэ-сэнэ.

Союзнигуудай авиацин ябууланууд

ЛОНДОН, июнийн 20. (ТАСС). Ан-глийска авиации министерствынхэ мэдэ-сэлээр ёшоо, июнийн 19-эй хүний английска авиаци Ле Брезолак (Фран-ци) Шнейдер гэдэг сэрэгэй заводуудта ба Ле Брезолак хөдөн километрын га-зарта байһан Мошанендихи трансфор-маторна электростанция эршөвтэй довтолго хөдөн байна.

Английска самолётууд мүн Гурска ба Рейнска областнуудтайн хэдэн объект нүүд дээрэ бөмбөнүүдэ халжаа, дайса-най үһые минироваба.

Үсэгдээр американы авиацин хүндэ бомбардировщикууд Редже-ли-Калабри ба Сав-Джевандихи (Урда Итали) портовой түхөөрлэгнүүд ба бусад объектынхэ бөмбодого гэжэ дү-нин Восточной союзнигуудай агаарай сэрэгэй хүсэвчүүдэй штаб мэдэсэнэ.

Бөмбодолгын хүвчээр Редже-ли-Ка-лабри хара улаан харагдажа байгаа. Түмэрсамай станци дээрэ бөмбөнүүдэй сэхэ тулгата тэмдэглэгдэб. Сав-Дже-вандихи түмэрсамай түхөөрлэгнүүдтэ ойро ба гордот бөмбөнүүд табибэ.

Июнийн 18-ай хүний «Веллингтон» гэдэг бомбардировщикууд Сербазыне (Спичин) довтолго хэб. Бөмбөнүүд ту-гууд ба бусад портовой түхөөрлэгнүү-дэй оршондо тэбэрбэ гэжэ Хойто Аф-рикадахи союзнигуудай штаб мэдэсэнэ.

БМАССР-эй 20 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

Фронтдо туналжа ябадалые улам ехэ болгохобди

Д. САНЖИМИТЫПОВ—ВКП(б)-гэй Баргажанай айкомой секретарь

Эсэгэ орошоо хамгаалгын дайнай гал дүхэн соогуур алдарт Улаан Армин-гад немецкэ-фашистка хүрэг тонууг шадта эсэргүү үсэд хатуу тэмсэл хэ-жэ байхадан, манай Баргажанай ай-магай ажалшад алар холын гылдэ шмгата хайнаар хүдэлмэрилжэ, респу-бликанынхэ бүхы ажалшадтай хамта дай-санаа дараха хэрэгтэй фронт дээрэ ябаһан өөһөдөнхө хүбүүд, ахадүүвэр, абанар ба хани нүхэртэй халуун ту-һаламжа үзүүлжэ байна. Манай колхознууд ба бүхы ажалшад советскэ газар дайлана шаджаа ба түрүүнөөр сөбөрлэн сүлөөлхэ гэһэн нийтэй зорил-голойгоор фронтдо туналжын тулада юртөөшье галмангүй чэр һүвч хлад-гүй эршэтэй шангаар хүдэлмэрилнэ.

Верховно Главнокомандующа С-ветскэ Союзай Маршал нүхэр Сталинэй Майн 1-эй приказай байлантай хоног-үтэнүүдэ дуулжа, эрэгтэй эмэгтэй колхознуудтай барилдаа БМАССР-эй 20 жэлдэй ойи урла тээхи социалистическэ мүнхөөшье эдлбхитэйгээр орошоһон байна. Тээшэр хадаа тарянынхэ тал-машэ үрлэхэлэ, тариа талха хайнаар ургуулжа, адуу малтайгаа тоо толгойо олон болгожо мөхөө ба тэдэнэй ашаг-уургые ехэ болгохо тушаа өөһөдөнхө урла табилһан ахалбар шугала зорил-гонуудһаа дайшалы янзаар дүврэгнэ.

Энэ жэлдэ манай тэндэхи колхоз-нуудай олоншын дайнай членүүд мүнөө дөбөрэй тарянынхэ кампаните үлжэ-жэ таатай агротехническа бөжөр соо-тон хайн шанартайгаар үнчрэгдэн бай-гаа. Энэ хөбөр орооһон-сөбөбөө куль-тураниудтай тарянынхэ талмай аймаг до-тор 1.650 гектар хүртэр (1942 оной-хитой жэшээбөл) үрлэдхэжэ, бүхы тарянынхэ хүдэлмэри нөдөлийнхөө 10—15 үдэр эртэ дүврэгдэжэ.

Манай аймагтай олонног колхозууд ярославскэ колхознуудтай үлгэр жэшээгээр, немецкүүдэ сүлөөлгөдөн районуудта туналжын тулада ба оборо-нын фондоз зоонолан түсөбөө галуур тарялга хэбэ Жэшээлхэлэ. Байнголой сомоветэй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшын нүхэр Цыренжа-нов, партбюрогойн секретарь нүхэр Будаев) хамта 2.100 гектар ороһото культурануудые тарихаһаа газаа 125 га нэмжэ тарянын ба нэгэ гектар хартаажа буулаһан байна юм. Барта-

Д. САНЖИМИТЫПОВ—ВКП(б)-гэй Баргажанай айкомой секретарь

хэжэ хураггүй эхэ показательнуудые туйлаба. Фронтдо ба гүрөндөө элөө хоолой зүйлнүү-дэ үлжэ тү-ваалха ябадал хара ба элэ үнчрэгтэ ту-дам улам ехэ болооно. 1942 ондо Бар-гажанай аймагай колхозууд ба колхоз-нигууд гүрэндөө 21.366 пуд һү, 27.396 пуд мяха, 1.188 пуд нооһо, 708 пуд брызжэ, 119.586 пуд талха 1941 онойнхөө мүнү элээр тусаһан байгаа.

Бидэнэр энэ жэлдэ бүри ехэ юмэ тушаалахди, Ушарын хадаа манай колхозууд ба колхознигууд гүрэнэ ту-шааха уялгаһа бөжөрөөнь урид дүвр-гөһөө галда, түсөбөө гадур һү, мяха тэхэ шэтые тушаала гэжэ үнчэ зүрхлөө ородоно.

Манай аймагай ажалшад геронеска Улаан Армидаа хүртэй буу зэбсэг бү-тээн гаргалын тулада али бүхы пат-риотическа хэрэгүүдтэ халуун хөнгөл-гөрлөжа хабаадахаба. Жэшээлхэлэ. Социалистическа Бурят-Монголой нэ-рэмжэтэ боевой самолётууд ба Улаан Армийн 25 жэлдэй ойи нэрэмжэтэ та-вожа мөчөөнө дайтуулынхэ тулада маршэ гөвдэ 3 мянган шахуу түхэрт мүнхэн сулгуулагдаһан байна юм. Тэрэньтэ галда, алта сагаан мүнхэн гэхэ жетин бүтэе зүйлнүүд нилээд эхээр үрлэ-дэгэн үгтэбэ.

Баянголтой со-жалтэ дээрэ тогтожо яабалые болохо-гүй гэжэ бидэнье хурдагд. Баргажанай аймагай колхознигууд ба бүхы ажалшад өөһөдөнхө үмэлэ табилтай байһан тон хүндэтэ ба харуусалгата зорилгонуудые эрхшээр дүврэгжэ байһандан ажаг бөжөр на-вадлангүй, Тэдэнэр гадаа фронтло ба гүрэндөө улам ехэ юмэ үлжэ туһан хэ гэдэн халуун хүсэлэнтэйгээр хоёр-турбан дахар эршэтэйгээр хүдэлмэри-жэ байха гэжэ эрдэ шидэнхтэй.

бөлгөдөн байгаа. Тийн сүлөөлгөдөн районуудай ахадүү колхознигуудта ту-лахаар үгтэхэ 2.600 тонн амаа, 300 үхэр, 100 гахай мүнөө байн ургын Баргажанай Бархан үндэр хада үргэн боори тойрон бөлжэжэ абаһан.

Ман